

Gün gələcək Azərbaycan dünyaya günəş kimi doğacaq.

İ. Aliyev

Yeni dövrün hədəfləri: tərəqqi və rifah

Azərbaycan ərazi bütövlüyünü təmin etməklə Cənubi Qafqazda regional və beynəlxalq müvəqqətləri daha da möhkəmləndirib, iqtisadi sahədə ciddi irəliləyişlərə, eyni zamanda regionların sürətli inkişafına nail olub, əsas söz sahibinə çevrilib. Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanın bölgələrinə müntəzəm səfərləri regionların sosial-iqtisadi inkişafına təkan verib. Dövlətimizin başçısı rayonlara hər səfərində yeni obyektlərin açılışlarında və təməlləşmə mərasimlərində iştirak edir, görülən və həyata keçiriləcək işlərlə tanış olur, tapşırıq və tövsiyələrini verir. Regionlara bu səfərlər bölgələrin yüksəlişinin davamlı sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının mühüm tərkib hissəsi olduğunu bir daha təsdiqləyir. Prezident İlham Əliyevin bölgələrə bulki səfərləri də bunun əməli ifadəsidir.

Ölkəmizdə sosial-iqtisadi inkişafın, xüsusilə də regionlarda infrastrukturun, yeni istehsal sahələrinin yaradılması əhalinin məşğulluq probleminin daim diqqət mərkəzində olduğunu göstərir. Həm də bu inkişaf yalnız mərkəzdə - paytaxt və onun ətrafında deyil, Azərbaycanın bütün regionlarında müşahidə olunur. Dövlət başçısı İlham Əliyevin Hacıqabul, Qəbələ rayonlarına və Gəncə şəhərinə səfəri də bu reallığın təsdiqidir ki, səkkiz yaşayış məntəqəsini birləşdirən yol, Gəncə İdman Sarayı istifadəyə verilib. Dövlət başçısı Hacıqabul rayonun-

da "Agro Dairy" MMC-yə məxsus 4200 hektar torpaq sahəsinə Kür çayından nasos stansiyası vasitəsilə suvarma suyunun çatdırılması üzrə suvarma qurğuları kompleksinin, Qərb bölgəsində ilk dəfə Gəncə şəhərində salınan Ekoloji Park Kompleksinin tikintisi ilə tanış olub. Prezident Qəbələ rayonuna səfəri çərçivəsində isə Qəbələ Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının, Ağdaş-Zarəğan yolunun 40-cı kilometrliyindən başlayan Böyük Pirəli-Kiçik Pirəli-Xırxatla-Cığatelli-Həməzli avtomobil yolunun açılışında iştirak edib. Hacıqabul rayonunda yenidən qurulacaq Şirvan suvarma kanalının təməlləşmə mərasimindəki çıxışı zamanı Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, növbəti illərdə hö-

kumətin qarşısında duran əsas infrastruktur layihələri arasında başlıca vəzifə içməli su və suvarma layihələri olacaqdır.

Dövlət başçısı 7 fevral prezident seçkilərində inamlı qələbəsindən sonra andiçmə mərasimində yeni dövrün hədəflərini açıqlayarkən bildirdi ki, iqtisadiyyatımız inkişaf etməlidir. Bu gün heç kimdən asılı ol-

mayan Azərbaycan inamla inkişaf edir, öz xarici siyasətini də buna uyğun şəkildə aparır. Sosial sahədə görülən işlər də göz qabağındadır. 2003-cü ildə minimum əməkhaqqı 9 manat idi. İndi 345 manatdır. Minimum pensiya 2003-cü ildə 20 manat idisə, bu gün 280 manata çatıb. Orta aylıq pensiya 500 manatdan çoxdur. Orta əməkhaqqı

940 manat təşkil edir. Ötən 20 ildə ölkə iqtisadiyyatı 3,2 dəfə artıb, yoxsulluq 49 faizdən təxminən 5 faizə enib, 2 milyondan çox yeni iş yeri yaradılıb. Ölkəmizin digər şəhər və rayonlarının inkişafı da diqqətdən kənar qalmır. Bu baxımdan Prezident İlham Əliyevin yanvarın 16-da Lənkərana və Neftçalaya səfərlərini də

qeyd edə bilərik. Lənkərana səfəri çərçivəsində "Lenk Fruit" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin rayonun Separadi kəndində yeni salınmış sitrus bağında yaradılan şəraitlə tanış olub. Ümumi ərazisi 150 hektar olan bağda Türkiyədən gətirilən 141 min sitrus meyvələri, şaftalı və nektarin tingi əkilib. (davamı 2-ci səhifədə)

Sülhə doğru uğurlu addım

Prezident İlham Əliyevin uğurlu, uzaqgörən siyasəti bu gün müstəqil dövlətimizi qələbədən-qələbəyə aparır.

Ermənistanın işğalçılıq siyasəti nəticəsində uzun illər ərazilərinin bir hissəsi düşmən əsarətində qalan, bir milyona yaxın vətəndaşı məcburi köçkün vəziyyətində yaşamağa məcbur olan Azərbaycan bu gün beynəlxalq aləmdə ərazi bütövlüyünü, suverenliyini tam təmin etmiş, güclü iqtisadiyyata, yenilməz orduya sahib qüdrətli dövlət olaraq tanınır. Son illərdə əldə olunan uğurlar, ardarda qazanılan nailiyyətlər Azərbaycanı dünyanın aparıcı,

qərarlarına hörmətlə yanaşılan ölkələri sırasına yüksəldib. İkinci Qarabağ müharibəsi öz haqq işi uğrunda mübarizə aparan Azərbaycanın qələbəsi ilə nəticələndi. Özgə torpağında vuruşan düşməni diz çökdürən, kapitulyasiya aktı imzalamağa məcbur edən rəşadətli Azərbaycan Ordusunun əsgər və zabitarları Vətən torpağının hər qarışı uğrunda canından keçməyə hazır olduğunu bütün dünyaya sübut etdi.

(davamı 4-cü səhifədə)

Qərb sanki manqurtlaşır

İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra bəzi Qərb dairələri tərəfindən ölkəmizə qarşı münasibət qəzəbli şəkildə dəyişdi. Beynəlxalq hüququn pozulduğu bir dövrdə onun bütün prinsip və normalarını qoruyaraq torpaqlarını işğaldan azad edən Azərbaycan ötən ilin sentyabrında da eyni addımla ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam olaraq bərpa etdi.

Azərbaycan Qarabağın tamamilə separatçılardan təmizlənməsindən sonra erməni əhalisini reintegrasiyaya dəvət edərək dünyaya növbəti humanizm örnəyi göstərdi. Lakin öz gözündə tiri görməyib başqasının çöp axtaran ermənipərəst qüvvələr "ədələt"dən dəm vurmağa başladılar. Başda Fransa olmaqla ABŞ kimi dövlətlər və bəzi təşkilatlar hələ də ikili standartlar çərçivəsindən açıqlama verməyə davam edirlər. Manqurtlaşma siyasəti, demək olar ki, bütün istiqamətlərdə paralel şəkildə aparılır.

(davamı 5-ci səhifədə)

Azərbaycanın müstəqil xarici siyasətinin növbəti uğuru

10 noyabr Bəyənətində əsasən Qarabağda müvəqqəti yerləşdirilmiş Rusiya sülhməramtları öz fəaliyyətini başa vurub. Bu, Azərbaycanın uğurlu xarici siyasətinin bəhrəsidir.

2020-ci il noyabrın 10-da Qarabağda hərbi əməliyyatların bitməsi barədə Azərbaycan, Ermənistan və Rusiya liderlərinin birgə bəyənati imzalandı. Bəyənata əsasən Rusiya Federasiyasının sülhməramlı kontingenti erməni silahlı qüvvələrinin çıxarılması ilə paralel şəkildə yerləşdirildi.

(davamı 5-ci səhifədə)

Mədəniyyət incimiz Şuşada Zəfər qurultayı

2022-ci il aprelin 22-də Şuşa şəhərində Dünya Azərbaycanlılarının V Qurultayı - Zəfər qurultayı işə başlayıb. Xatırladaq ki, Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 2001-ci ildə, II qurultay Prezident İlham Əliyevin Sərəncamına əsasən 2006-cı ildə, III qurultay 2011-ci ildə, IV qurultay isə 2016-cı ildə keçirilib.

Qeyd edək ki, Şuşa şəhərində 65 ölkədən gəlmiş 400 nümayəndənin iştirakı ilə keçirilən Zəfər qurultayı mühüm bir dövrə təsadüf etmişdir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə 2022-ci il "Şuşa ili" elan edilmişdi. Bununla yanaşı, ötən il sentyabr ayının 25-i və 26-da Qətər dövlətinin paytaxtı Doha şəhərində keçirilən İslam Dünyası Mədəniyyət Nazirliyinin 12-ci Konfransında Azərbaycanın qədim söz-sənət beşiyi olan Şuşa şəhərinin 2024-cü il üçün ICESCO-nun "İslam dünyasının mədəniyyət paytaxtı" proqramı üzrə namizədiyi irəli sürüldü. Konfrans iştirakçılarının yekdil qərarı ilə Qarabağımızın incisi Şuşa şəhəri "2024-cü il üzrə İslam dünyasının mədəniyyət paytaxtı" seçildi.

(davamı 6-cı səhifədə)

Ölkəmizə yüksək etimadın təəcəssümü

Ümumi evimizin qayğısına qalmaq borcumuzdur

Oğru elə bağırır...

Türkiyə

Azərbaycanın növbəti tarixi qələbəsi

Bu həftə ərzində baş verən iki böyük əhəmiyyətli hadisə göstərdi ki, ötən il dekabr ayının 7-də Azərbaycan Respublikası Prezident Administrasiyası ilə Ermənistan Baş naziri aparatı arasında qəbul edilmiş birgə bəyanat tarixi bir sənəd olub.

Həmin sənəddə Azərbaycan və Ermənistan bir-birinin ərazi bütövlüyü və suverenliyinə hörmət, dəstək ifadə etmişlər. Qazax rayonunun indiyədək erməni işğalında qalan 4 kəndinin boşaldılması və Azərbaycana təhvil verilməsi barədə yekun qərarın qəbul edilməsi də həmin sənəd əsasında baş tutdu.

Əsas odur ki, Ermənistanla Azərbaycan bu razılığa vasitəçilər olmadan, birbaşa danışıqlar apararaq gəldilər. Bu dəfə danışıqlara ne Brüssel, ne Paris, ne Vaşinqton qarşı bilmədi. Əslində hələ münacişinin ilk illərində Azərbaycan və Ermənistan həm döyüş meydanında, həm də diplomatik müstəvidə baş-başa buraxılırdı, arada bu qədr qan tökülürdü. Ancaq o illərdə Ermənistan bəzi dövlətlərdən açıq, bəzilərindən gizli dəstək alır və himayədarlarına güvənirdi. 2020-ci ildən sonra isə vəziyyət tam şəkildə dəyişdi:

"Sərhədlərin delimitasiyası üzrə işçi qrup səviyyəsində qəbul edilən birgə bəyanat və Qazağın 4 kəndinin qaytarılması, Azərbaycanın öz haqqının uzun əziyyətlərdən sonra əldə etdiyi növbəti bir uğur hekayəsidir. Bu, son 4 ildə Azərbaycana ardıcıl zəfərlər, uğurlar qazandırmış Prezident İlham Əliyevin tarixi və fenomenal xidmətinin bəhrəsidir". Bu fikri siyasi ekspert Bilgehan Öztürk deyib.

Siyasi ekspert vurğulayıb ki, çox böyük əhəmiyyətə malik tarixi günlər yaşayırıq. Rusiyanın sülhməramlı hərbi qüvvələrinin vaxtından əvvəl Azərbaycanı çıxarılması isə başqa bir uğurlu siyasətin nəticəsidir. Yaşadığımız tarixi hadisə Azərbaycan dövlətinin Cənubi Qafqazın ən güclü ölkəsi olmasının, eyni zamanda İlham Əliyevin uzaqgörənliyinin, liderliyinin növbəti sübutudur. Əlbəttə, bu fəaliyyət Türkiyə, Azərbaycan və Rusiya arasında aparılan koordi-

İrmanın Azərbaycandakı səfirinin ölkəmizdəki diplomatik fəaliyyəti başa çatır

Aprelin 20-də Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov diplomatik fəaliyyətinin başa çatması ilə əlaqədar İrmanın ölkəmizdəki səfiri Seyid Abbas Musəvi ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, tərəflər hazırkı dövrdə iki dövlət arasında tarixi köklərə əsaslanan dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin qarşılıqlı hörmət əsasında inkişafından məmnunluq ifadə ediblər. Hazırda siyasi, iqtisadi, ticarət və digər istiqamətlərdə münasibətlərin inkişafı üzrə əhəmiyyətli addımlar atıldığı vurğulanıb.

Nazir Ceyhun Bayramov, eyni zamanda, regional və çoxtərəfli çərçivələrdə iki

ölkə arasında əlaqələrin inkişafının, 3+3 kimi regional formatların səmərəli fəaliyyət göstərdiyini diqqətə çatdırıb.

Səfir Seyid Abbas Musəvi diplomatik fəaliyyəti müddətində ona göstərilən dəstəyə görə təşəkkür edib. Səfir kimi çalışdığı müddətdə ikitərəfli münasibətlərin inkişafı üçün bütün imkanları səfərbər edildiyini qeyd edib. Eyni zamanda, ondan sonra gələcək səfirin də bu münasibətlərin daha da inkişaf etdirilməsi üçün səylərini əsərgəməycəyindən əmin olduğunu vurğulanıb.

Görüşdə tərəflər arasında qarşılıqlı maraq doğuran digər ikitərəfli və regional məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Nazir Ceyhun Bayramov səfir Seyid Abbas Musəviyə gələcək fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

(əvvəlki 1-ci səhifədə)

Dövlət başçısı Lənkeran regional "ASAN xidmət" mərkəzinin də açılışını edib. "Laran" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin qənnadı məhsullarının istehsalı müəssisəsinin fəaliyyəti ilə də tanış olub.

Dövlətimizin başçısının qeyd etdiyi kimi: "Mənim də bölgələrə səfərlərim həm nəzəret üçün bir vasitədir, yeni verdiyim tapşırıqlar necə yerinə yetirilir, eyni zamanda, növbəti tapşırıqlar, təvsiyələr verilir ki, bizim bəyan etdiyimiz bütün hədəflər - ilk növbədə insanları rifah halının yaxşılaşdırılması, infrastruktur obyektlərinin yaradılması, o cümlədən sosial infrastrukturla bağlı işlərin aparılması bölgələrdə təmin edilsin. Bir sözlə, Azərbaycan bölgələrinin ümumi inkişafı həm sosial xarakter daşıyır, eyni zamanda ölkəmizi gücləndirir".

Regionların köklü və keyfiyyətli şəkildə inkişafı, yenidən qurulan infrastruktur ölkəmizin ümumi inkişafına böyük təkan verir. Bölgələrdə qurulan müəssisələr işsizliyin minimuma endirilməsi və yerli əhalinin ekib-becərdiyi məhsulların emalı baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir. Prezident İlham Əliyev iş yerlərinin açılmasını daim hədəf kimi qarşıya qoyub. Regionlardakı memarlıq abidələrinə göstərilən diqqət bölgələrin tarixiliyinin qorunub saxlanılmasına, həmçinin yerlərdə turizmin inkişafına böyük töhfə verir. Prezidentin bölgələrə hər bir səfəri regionların inkişafına və insanların həyat səviyyəsinin yüksəldilməsinə yönəlmişdir. Azərbaycan dövlətinin siyasətinin mərkəzində vətəndaşların rahat həyat şəraiti və məmnunluğu dayanır.

Yeni dövrün hədəfləri: tərəqqi və rifah

Azərbaycan dünyanı həm də işğaldan azad edilmiş ərazilərdə sürətli bərpa və yenidənqurma işləri ilə heyrtləndirir. Bu ərazilərdə yeni yollar çəkilir, elektrik stansiyaları tikilir, strateji infrastruktur obyektlərinin açılış olur, yenilərinin təməli qoyulur. Artıq ölkəmizdə Böyük Qayıdış Proqramı uğurla icra olu-

lur. Təsdiq olunmuş investisiya planına əsasən, işğaldan azad edilmiş Qarabağ və Şərqi Zəngəzur ərazisində ümumi uzunluğu 50 kilometrəndən çox olan 33 tunel inşa ediləcək, uzunluğu 12 kilometr olan 84 yeni körpü salınacaq. Görülən işlərin miqdarı olduqca böyükdür.

Otur iki ildən sonra doğma torpağımıza qayıtmış. Martın 18-də Azərbaycan Prezidenti

qayıdacaq və bu torpaqlarda həyat qaynayacaq. Xankəndi şəhərinin mərkəzi meydanına "Zəfər" meydanı adı verilməsi həm ədalətin bərpası, həm də ermənilərə və onun havadartlarına mesajdır ki, biz öz tarixi torpaqlarımızda yaşayırıq, ocağımızda tonqalımızı yandırmış və əbədi olaraq da bu torpaqlarda yaşayacağıq. Bu torpaqları ancaq biz abad edə bilərik. Bütün xalqımız əmindir ki, ildən-ile bu torpaqlar daha da gözəlləşəcək, bayram tonqalları daha çox yandırılacaq, şəhərlər daha tez-tez keçiriləcək. Azərbaycan xalqı bu torpaqların sahibi olaraq azad və firavan yaşayacaq.

dölət başçısının işğaldan azad olunmuş bölgələrimizə ar-

dıcıl səfərləri bütün şəhər, rayon və kəndlərdə geniş quruculuq işlərinin davam etdirilməsinin göstəricisidir. Hazırda Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun yenidən qurulması prioritet təşkil edir. Bu fonda regionların sosial-iqtisadi inkişafı istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərin əsas məqsədi ölkənin iqtisadi artım tempinin davamlılığını təmin olunması ilə yanaşı, həm də əhalinin sosial rifahının yüksəldilməsidir. Bütün bunlar belə deməyə əsas verir ki, ölkəmizin qarşısında işğaldan azad olunan ərazilərin bərpası, infrastrukturun yaradılması və Böyük Qayıdış Proqramının reallaşdırılması kimi mühüm çağırışlar dayanır.

Mustafa KAMAL, "Respublika".

RƏYLƏR, MÜLAHİZƏLƏR

Sülhməramlıların bölgəni tərk etməsi qarşılıqlı dialoqun intensivliyindən xəbər verir

Rusiya sülhməramlılarının Qarabağ bölgəsini tərk etməsi tarixi bir hadisədir. Xüsusi qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan sülh və sabitliyin qaranlıq kimi regional lider dövlətə çevrilib. Bu kontekstdə ölkəmizin geosiyasi mövqeyinin daha da möhkəmlənməsini müşahidə edirik.

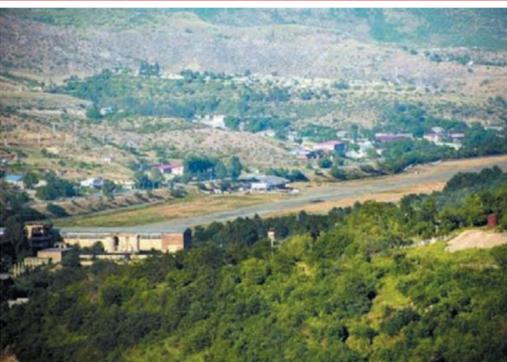

Vüqar BAYRAMOV, Milli Məclisin deputatı.

2020-ci ilin 10 noyabrında imzalanmış üçtərəfli Bəyanatın nəticəsi kimi aqressor yerinə otuzduruldu. Məhz sülhməramlıların yerləgdirilməsi məsələsi sözügedən Bəyanatın müddəaları daxilində idi. Azərbaycanın suveren ərazilərinə və ərazi bütövlüyümüzə qarşı bütün təhdidlər aradan qaldığı üçün müvəqqəti yerləşdirilmiş Rusiya sülhməramlı kontingentinin fəaliyyəti dayandırıldı. Xüsusi qeyd edilməlidir ki, rus sülhməramlılarının bölgəni qarşılıqlı razılıq əsasında tərk etməsi Azərbaycan və Rusiya arasındakı sağlam və müsbət əlaqələrin, dialoqun əyani göstəricisidir. Strateji mütəfəhlik əlaqələrimizi nəzərə alsaq, bu çərçivədə məkrli dairələrin spekulasiya cəhdlərinin faydasız olduğunu qeyd etmək lazımdır. Burada diqqətəməli məqam kollektiv Qərbin və rəsmi Vaşinqtonun prosesə münasibətidir. Əfsuslar olsun ki, Rusiyanın digər bölgələrdən çıxmasını dəstəkləyən və ya istəyən bir sıra Qərb ölkələri məsələdə Azərbaycanın adını gətirən kimi narazılıq edirlər. Şübhəsiz, bu addımlar ikitərəfli standartlardan xəbər verir. Sözügedən yanaşmalar fonunda Cənubi Qafqazda uzun müddətlik ki, stabil və hökm sürür. Bununla yanaşı, Ermənistanın şirikləndirilməsi nəticəsində sülh prosesindən yayınma cəhdləri də artır.

Amma bütün bunlara rəğmən, Azərbaycan dövləti dikte edən tərəfdir. Azərbaycan Prezidentinin siyasəti birmənalı şəkildə ölkəmizin güclənməsi, eyni zamanda ərazi bütövlüyü və suverenliyinin daha da möhkəmlənməsinə xidmət edir. Qərəzli dairələrin yanaşmalarına gələkdə isə bütün bunların qarşısını alan rəsmi Bakının mövqeyinə bu tip qarayaxmalar təsir edə bilməz. Eləcə də Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinin korlanmasına çalışanlar uğursuzluğa düçar olur və bundan sonra da olacaq.

Ramida YAQUBOZİ, "Respublika".

dir, - çünki Ermənistanın bir anklav kəndi Azərbaycan ərazisindədir, - həmin kəndlərlə əlaqədar ayrıca bir ekspert qrupu yaradılmalıdır və o, müzakirə edilməlidir. Biz hesab edirik ki, bütün anklavlar qaytarılmalıdır. Bu anklavlara gedən yollarda şərait olmalıdır və bu anklavlara orada yaşayan insanlar yerləşdirilməlidir".

Aprelin 19-da Azərbaycan və Ermənistan arasında sərhəddə Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Şahin Mustafayev və Ermənistan

Daha bir uğur səhifəsi

İkinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycanın əldə etdiyi böyük Zəfərdən sonra anklav və qeyri-anklav kəndlərimizin də azad edilməsi məsələsi aktuallaşdı. Xatırladaq ki, anklav kəndlərimiz Ermənistanın Tovuz və Ararat vilayətlərinin əhatəsində yerləşir. Bu yaşayış məntəqələri Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı ermənilər tərəfindən işğal olunub. Yaşadığımız yurdlarımızı tərk etmək məcburiyyətində qalan əhali Qazax rayonu ərazisində məskunlaşdı. İkinci Qarabağ müharibəsi və bir günlük antiterror tədbirlərindən sonra Azərbaycan işğal altındakı torpaqların azad edilməsi, sözügedən 8 kənd hələ də erməni işğalında qalmışdır. Ölkəmizin rəsmi mövqeyi ondan ibarətdir ki, iki dövlət arasında sərhədlərin delimitasiya prosesi çərçivəsində bu kəndlər qeyd-şərtsiz qaytarılmalıdır.

Dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə Azərbaycan və Ermənistan arasında yaradılmış komissiyaların ötən ayın 7-də sayca 7-ci görüşü zamanı delimitasiya işlərinin aparılması üçün zəruri normativ-hüquqi

bazanın yaradılması üzrə müəhim addımlar atılmışdır. İlk mərhələdə Azərbaycan tərəfi 4 kəndin qaytarılmasını tələb etmişdir. Məlumdur ki, işğal altındakı 8 kəndə bağlı Ermənistan daxilində fikir ayrılığı var idi. Məsələnin həlli istiqamətində N.Paşinyan ölkədaxili qüvvələrdən ehtiyat edərək, sərhədlərin delimitasiyası məsələsinə ləngidir. İkinci Qarabağ müharibəsinin bitməsindən 3 ildən çox vaxt keçməsinə baxmayaraq, Ermənistan 8 kəndin azad edilməsi istiqamətində heç bir addım atmayıb. Qonşu dövlət kənar qüvvələrin müdaxiləsi nəticəsində tərəddüd keçirsə də, Azərbaycan tərəfi məsələnin danışıqlar yolu ilə həllinə üstünlük verir.

Prezident İlham Əliyev yanvarın 10-da yerli telekanallara müsahibəsində bildirdi ki, Azərbaycanın işğal altındakı qalan səkkiz kəndinin məsələsi daim gündəlikdədir: "Orada anklav və qeyri-anklav kəndlər var. O kəndlər ki, anklav kəndlər deyil, həmin dörd kənd Azərbaycana qeyd-şərtsiz qaytarılmalıdır. O kəndlər ki, anklav kəndlər-

Medianın inkişafı Agentliyi Ermənistanın və bir sıra digər ölkələrin media resurslarında dərc olunan əsassız məlumatlarla bağlı açıqlama yayıb

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi Ermənistanın və bir sıra digər xarici ölkələrin media resurslarında dərc olunan əsassız məlumatlarla bağlı açıqlama yayıb.

AZƏRTAC açıqlamanı təqdim edir: "Ermənistanın və bir sıra digər xarici ölkələrin media resurslarında Azərbaycan ərazisindən üçüncü dövlətə qarşı hərbi məqsədlərlə istifadə edilməsi haqqında mənbəyi məlum olmayan, habelə realıqdan uzaq, əsassız məlumatlar yayılmaqdadır. Medianın İnkişafı Agentliyi tərəfindən aparılan araşdırmalar nəticəsində sözügedən məlumatların dezinformasiya mahiyyəti daşdığı və ölkəmizə qarşı sistemli dezinformasiya hücumlarının tərkib hissəsi olduğu müəyyənləşdirilib. Medianın peşəkarlıq və beynəlxalq etik dəyərləri ilə ziddiyyət təşkil edən yalan məlumatların, dəqiqləşdirilməmiş rəylərin tirajlanmasını ölkəmizin beynəlxalq nüfuzuna kölgə salmağa hesab-

lanmış növbəti uğursuz cəhd kimi qiymətləndiririk.

Media subyektlərini və jurnalistləri qeyri-dəqiq, mənbəyi bilinməyən məlumatlardan istifadə etməməyə və ölkəmizə yönəlmis dezinformasiya hücumlarının istənilən təzahürünə qarşı prinsipliqlik nümayiş etdirməyə çağırırıq."

Medianın peşəkarlıq və beynəlxalq etik dəyərləri ilə ziddiyyət təşkil edən yalan məlumatların, dəqiqləşdirilməmiş rəylərin tirajlanmasını ölkəmizin beynəlxalq nüfuzuna kölgə salmağa hesab-

lanmış növbəti uğursuz cəhd kimi qiymətləndiririk.

Media subyektlərini və jurnalistləri qeyri-dəqiq, mənbəyi bilinməyən məlumatlardan istifadə etməməyə və ölkəmizə yönəlmis dezinformasiya hücumlarının istənilən təzahürünə qarşı prinsipliqlik nümayiş etdirməyə çağırırıq."

Günün siyasi nəbzi

Sülhə doğru uğurlu addım

(əvvəlki 1-ci səhifədə)

Şanlı tariximizi yazan qəhrəman oğullarımızın səsində azadlığın qovuşan əzəli torpaqlarımızda üçrəngli bayrağımız ucaldıldı. 44 günün hər anını tarixləşdirən, bu tarixin hər səhifəsini qəhrəmanlıq dastanına çevirən vətən fədailəri bir addım belə geri çəkilmədən, böyük qəhrəmanlıq, şücaət göstərərək qələbəyə doğru irəlilədi. Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı, Şuşa şəhərləri, Hadrut, Suqovuşan, o cümlədən 300-ə yaxın yaşayış məntəqəsi düşmən işğalından azad edildi.

İqtisadi-hərbi güc, milli ruh, yüksək vətənpərvərlik hissi Vətən müharibəsində qələbəmizin əsas qayesinə çevrildi. Ordumuzun Şuşa Zəfərindən sonra məğlubiyyətini etiraf edən işğalçı ölkə təslimolma aktını imzaladı və bu sənədin müddəalarına əsasən Laçın, Kəlbəcər və Ağdam rayonlarını qeyd-şərtsiz geri qaytardı. 30 il ərzində dünyanın güc dövlətlərinin, nüfuzlu təşkilatların edə bilmədiklərini Azərbaycan öz daxili potensialı hesabına etdi. Şuşanın düşməndən azad edildiyi gün- 8 noyabr Zəfər bayramı elan edildi. 2020-ci il noyabrın 8-də Şəhidlər xiyabanında Azərbaycan xalqına müjəziyyət edən Silahlı Qüvvələrimizin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev qürurla, iftixarla dedi: "İyirmi səkkiz il yarım işğal altında olan Şuşa azad edildi! Şuşa indi azaddır! Biz Şuşaya qayıtmışıq! Biz bu tarixi Qələbəni döyüş meydanında qazandıq. 2020-ci il noyabrın 8-i Azərbaycan tarixində əbədi qalacaqdır. Bu tarix əbədi yaşayacaq. Bu, bizim şanlı Qələbəmizin, zəfərimizin günüdür!"

Qarabağ zəfərindən sonra müasir Azərbaycan tarixinə daha neçə-neçə qələbələr yazıldı. Suveren ərazilərimizdə, Laçın-Xankəndi yolunun başlanğıcında sərhəd-buraxılış məntəqəsinin yaradılması ilə ərazi bütövlüyümüz tam bərpa edildi. Müstəqil siyasət yürüdükdən ermənilər və havadarlarına qətiyyətlə bir daha bəyan etdi ki, bu torpaqların əsl sahibi Azərbaycan xalqıdır. "Laçın Şəhəri Günü"ndə bu barədə ölkə başçımız demişdir: "Bildiyiniz kimi, bu il aprelin 23-də Laçın rayonunda, Azərbaycan-Ermənistan sərhədində sərhəd-buraxılış məntəqəsi qoyulmuşdur. Bir daha iradə, cəsarət, öz gücünə əminlik nümayiş etdirərək biz bunu etdik... Heç bir şey bizi yolumuzdan döndərə bilməz. 23 aprel bizim ərazi bütövlüyümüzün tam bərpası deməkdir".

İstər hər bəy meydanında, istər diplomatiyada Azərbaycanca yenilən Ermənistan məğlubiyyətlərindən ibarət götürür, ölkəmizlə sərhəd zonalarında təxribatlıra davam edir. Azərbaycanın ayrılmaq tərkib hissəsi olan Qarabağdan qanunsuz silahı birləşmələri çıxarmır, əksinə, onları havadarlarının dəstəyi ilə silah-sursatla təmin edir. Dövlətimiz tərəfindən dəfələrlə edilən xəbərdarlıqlara baxmayaraq, öz çirkin siyasətini yürüdükdən Ermənistan bu dəfə layiqli cəzasını cəmi 23 saatda aldı. Ötən il sentyabr ayının 19-20-də Qarabağ və ətraf rayonlarda keçirilən antiterror təd-

birliyi nəticəsində bölgədəki qanunsuz erməni silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilməsi, qondarma rejimin özünü buraxması ilə bütün ərazilərində suverenliyinin bərpa olunması dövlətimizin çoxsəxli tarixində parlaq qələbə oldu. Qəhrəman əsgərlərimiz birgünlük antiterror tədbirlərində düşməni növbəti dəfə hünerini göstərdi. Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyev separatçılardan təminləndən Ağdərə, Xocalı, Əsgəran, Xocavənd və Xankəndidə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağını ucaldı və bununla da müstəqil dövlətimiz öz ərazilərində suverenliyini tam olaraq bərpa etdi.

Hayata keçirdiyi siyasətdə hər zaman prinsipli və ədalətli mövqə nümayiş etdirən Azərbaycan Prezidenti Ermənistanın işğal altında saxladığı, anklav olmayan kəndlərin geri qaytarılmasının vacibliyini vurğulayaraq, "O kəndlər ki, anklav kəndlər deyil, həmin dönd kənd Azərbaycan qeyd-şərtsiz qaytarılmalıdır", - deyərək qətiyyəti mövqeyini bəyan etmişdir. Aprelin 19-da Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikası arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə Komissiyanın səkkizinci görüşündə Azərbaycan ilə Ermənistanın heç bir vasitəçi olmadan sərhədinin delimitasiyası üzrə işçi qrupu səviyyəsində qəbul etdikləri Bəyanat və bunun əsasında keçən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərindən Qazax rayonunun Ermənistanın işğal altında olan anklav olmayan kəndlərindən dördünün Azərbaycan qaytarılmasının təmin edilməsi bu qətiyyətin, prinsipliliyin təzahürüdür. İkinci Qarabağ müharibəsində son nöqtəni qoyan 10 noyabr üçtərəfli Bəyanata əsasən Ağdam, Laçın, Kəlbəcər rayonları kimi Bağanis Ayırım, Aşağı Əskipara, Qızılhacılı, Xeyrimli yaşayış məntəqələrinin də hərbi əməliyyatları geri qaytarılması sözü imzası qədar keçirilən Azərbaycan Prezidentinin siyasət iradəsinin nümunəsi, eyni zamanda xalqına bəxş etdiyi növbəti qalibiyyət sevincidir. Xalqımız öz liderinin rəhbərliyi ilə hələ çox qələbələr, zəfərlərini sevincini yaşayacaq.

Mehpər ƏLİYEVƏ,
"Respublika".Nəzrin ELDARQIZI,
"Respublika".

Anklav olmayan kəndlər geri qaytarılır

İkinci Qarabağ savaşında əldə etdiyimiz qələbə müasir Azərbaycan tarixinə zəfər səhifələri kimi yazıldı. Cəmi 44 gün çəkən müharibədə rəşadətli ordumuz Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə tarixi ədalətli bərpa etdi, Azərbaycan ərazi bütövlüyü təmin olundu. Nəticədə, Ermənistan kapitulyasiya aktına imza atdı və üzərinə bir sıra öhdəliklər götürdü. Ötən ilin sentyabrında Qarabağda separatizmə son qoymaq üçün lokal antiterror tədbirləri keçirildi. Heç bir gün belə çəkməyən əməliyyatda Azərbaycan tərəfi böyük uğur qazandı və suverenliyimiz tam bərpa olundu. Bu günlərdə isə Rusiya sülhməramlı kontingenti ərazilərimizi tərk etdi. Həmin qələbələr sonra ölkəmizi narahat edən daha bir problem var idi ki, bu, Qazax rayonunun 4 kəndinin Azərbaycan qaytarılması idi. Xatırladaq ki, İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı Ağdam, Kəlbəcər və Laçın rayonları bir güllə atılmadan düşməndən azad edilmişdi. Aprelin 19-da dünya ictimaiyyəti eyni hadisəyə - Qazaxın 4 kəndinin bir güllə atılmadan Azərbaycana qaytarılmasına şahidlik etdi.

Aprelin 19-da Azərbaycan ilə Ermənistan arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə Dövlət Komissiyası və Ermənistan ilə Azərbaycan arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası və sərhəd təhlükəsizliyi məsələləri üzrə Komissiyasının səkkizinci görüşü baş tutub. Görüş çərçivəsində tərəflər delimitasiya prosesinin ilkin mərhələsində sərhəd xəttinin ayrı-ayrı hissələrinin Sovet İttifaqının sülhü dövrünə qədər mövcud olduğu hüquqi cəhətdən əsaslandırılmış respublikalararası sərhədə uyğun olaraq Bağanis (ER) - Bağanis Ayırım (AR), Voskepar (ER) - Aşağı Əskipara (AR), Kırants (ER) - Xeyrimli (AR) və Berkaber (ER) - Qızılhacılı (AR) yaşayış məntəqələri arasında bilavasitə keçməsinə razılışdırıldı. Qərara alınıb ki, sərhəd xəttinin bu hissələrinin təsviri koordinatları yerdəki geodeziya ölçmələrinə əsaslanaraq dəqiqləşdirilməsi nəzərə alınmaqla tərtib edilsin və bu, tərəflər arasında 15 may 2024-cü il müddətində müvafiq Protokol-təsəvvir sənədləşdirilərək razılışdırılmalı və imzalanmalıdır.

Əlavə olaraq, tərəflərin delimitasiya prosesində 1991-ci il Alma-Ata Bəyannaməsinə əsaslanacaq bildirilib. İki ölkə, eyni zamanda həmin baza prinsipini Əsasnamə layihəsində təsbit etmək barədə razılığa gəliblər (əgər gələcəkdə Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikası arasında Sazişdə başqa cür qərara gəlinərsə, o zaman Əsasnamənin müvafiq bəndi bu Sazişlə müəyyənləşdirilməsinə uyğunlaşdırılacaq). Görüşün sonunda isə protokol imzalanıb və növbəti toplantının keçirilməsi tarixinin və yerinin işçi qaydada razılışdırılması barədə razılığa gəlinib.

Xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, hələ 2020-ci ildə Prezident İlham Əliyev qeyri-anklav kəndlərin qaytarılması məsələsini gündəmə gətirmişdi. Həmin vaxtdan etibarən kəndlərin qaytarılmasının vacibliyi diqqətə çatdırılıb və sözügedən istiqamətdə mühüm işlər həyata keçirilib. Sərhəddə baş tutan görüşdə əldə olunan razılıq delimitasiya çərçivəsində atılan ilk addım kimi qiymətləndirilir. Diqqətçəkmə məqamlardan biri delimitasiyanın məhz bu istiqamətdə başlamasıdır. Şübhəsiz, bu da Azərbaycanın haqlı mövqeyi və qətiyyəti hesabına reallaşdı. Prezident İlham Əliyevin bu qələbəsi, həmçinin Azərbaycanın guya Ermənistan hücum etməyə hazırlaşması, qonşu ölkənin ərazisində hərbi hədəflərinin olmasına dair Fransa və digər Qərbi dövlətlərinin təbliğatının da heç bir həqiqətə əsaslanmadığını bir daha ifşa etdi. Rəsmi Bakı nainki ABŞ və Avropa İttifaqının bu məsələlərə müdaxiləsinin qarşısını aldı, eyni zamanda iki ölkə qarşılıqlı anlaşma şəraitində ümumi razılığa gələrək məsələni öz aralarında, üçüncü tərəfin iştirakı olmadan danışıq yolu ilə həll etməsi xök effekti yaratdı.

Xatırladaq ki, baş nazir Nikol Paşinyanın Ermənistanın Tovuz rayonunun sərhəd kəndlərini səfəri və yerli sakinlərlə görüşdə səsləndirdiyi bəyanatlar da mətbuatda sensasiya yaratmışdı. Hayastan lideri Əskipara (Voskepar) kəndinin sakinləri qarşısında çıxışında bildirmişdi ki, Ermənistan tərəfi Azərbaycanla delimitasiya və demarkasiya məsələlərini müzakirə etməkdən imtina etsə, yeni müharibə ola bilər: "İmtina etsək, bu, deməkdir ki, həftənin sonunda müharibə olacaq. Mən bu müharibənin sonunda nə olacağını bilirməm. Sonra Respublika meydanında qarşılaşanda deyəcəksiniz: "Yaxşı, biz adi kəndlilik, bizim məlumatımız yox idi, amma axı siz hər şeyi bildiriniz". O, həmçinin deyib ki, Ermənistan Azərbaycanla müharibəyə yol verməməlidir, buna görə "sərhədləri düzəltmək" lazımdır. Paşinyanın nitqində Tovuz rayonunun Bağanis kəndindən Tovuz vilayətinin Berkaber kəndinə qədər sərhəd delimitasiyası və demarkasiyası prosesinə başlamaq üçün "real imkan olduğunu" da vurğulayıb.

Bütün bunlar onu göstərir ki, Azərbaycanla Ermənistan arasında vasitəçisiz təmasların aparılması daha effektivdir. Yəni iki ölkə ABŞ və Fransa kimi neoymperialist qüvvələrin müdaxiləsi olmadan belə sülhün əldə olunması istiqamətində ciddi nəticələrə imza ata bilər. Ermənistan sivil qaydada davranarsa, başqalarını əlində alet olmasa, regionda davamlı sülhü təmin etmək mümkündür.

Bütün bunlar onu göstərir ki, Azərbaycanla Ermənistan arasında vasitəçisiz təmasların aparılması daha effektivdir. Yəni iki ölkə ABŞ və Fransa kimi neoymperialist qüvvələrin müdaxiləsi olmadan belə sülhün əldə olunması istiqamətində ciddi nəticələrə imza ata bilər. Ermənistan sivil qaydada davranarsa, başqalarını əlində alet olmasa, regionda davamlı sülhü təmin etmək mümkündür.

RƏYLƏR, MÜLAHİZƏLƏR

Zəfərimizin yeni növrəği

Qazax rayonunun 4 kəndinin geri qaytarılması Prezident İlham Əliyevin növbəti qələbəsidir. Bütün dünya, eləcə də Azərbaycan xalqı bir daha dövlətimizin başçısının verdiyi sözü sona qədər əməl etdiyinin şahidi oldu. Hələ 2020-ci ildə ölkə başçısı Qazaxın 4 kəndinin Azərbaycan qaytarılması məsələsinin vacibliyini diqqətə çatdırmışdı.

Arzu NAĞIYEV,
Milli Məclisin deputatı.

Aprelin 19-da keçirilən Azərbaycan ilə Ermənistan arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə Dövlət Komissiyası və Ermənistan ilə Azərbaycan arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası və sərhəd təhlükəsizliyi məsələləri üzrə Komissiyanın səkkizinci görüşündə delimitasiya barədə razılıq əldə olundu. Beləliklə, delimitasiya prosesinin ilkin mərhələsində sərhəd xəttinin ayrı-ayrı hissələrinin Sovet İttifaqının mövcud olduğu zamandan süqutu dövrünə qədər hüquqi cəhətdən əsaslandırılmış respublikalararası sərhədə uyğun olaraq Bağanis Ayırım, Aşağı Əskipara, Xeyrimli və Qızılhacılı yaşayış məntəqələri arasında keçməsi razılışdırıldı. Bununla yanaşı, 15 may 2024-cü il qədar müvafiq Protokolun imzalanması nəzərdə tutulub. Geridə qalan digər dörd kəndimiz var ki, hansı ki, bunlar Yuxarı Əskipara, Sofulu, Barxudarı və Naqxıvanın Kərki kəndidir. Düşünürəm ki, növbəti görüşlərin predmeti həmin kəndlərin ölkəmizə qaytarılması barədə olacaq. Burada əsas məqam ondan ibarətdir ki, delimitasiya prosesində 1991-ci il Alma-Ata Bəyannaməsinə əsaslanacaq. Bir məqamı da diqqətə çatdırmaq istəyirəm ki, İkinci Qarabağ müharibəsində əldə etdiyimiz zəfər, ötən ilin sentyabrında antiterror tədbirləri, eləcə də Rusiya sülhməramlıları bölgədən çıxarılmasından sonra 4 qeyri-anklavın geri qaytarılması Azərbaycan liderinin xalqımıza növbəti müjdəsi idi.

Ölkəmizin diplomatik qələbəsi

Qazax rayonunun Ermənistanın işğal altında olan 4 kəndinin delimitasiya prosesinin tərkib hissəsi kimi Azərbaycan qaytarılması Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan xalqına növbəti töhfəsi, dövlətimizin, xalqımızın qələbəsidir.

Azər KƏRİMLİ,
Milli Məclisin deputatı.

Cənab İlham Əliyev ilk dəfə Azərbaycan Prezidenti seçildən ölkəmizin ərazi bütövlüyünü, suverenliyini bərpa edəcəyinə, bir qarış torpağımızın belə kimsəyə güzəştə gedilməyəcəyinə and içmişdi və biz, bu andın hər kəlməsinin addım-addım, məharətlə, qətiyyət və yüksək siyasi iradə, zəka nümayiş etdirilərək həyata keçirildiyinin şahidi oluruq. Tarixi günlər yaşayırıq və düşündürəm ki, bu tarixi hadisələr şahid olmaq hər bir Azərbaycan vətəndaşı üçün böyük xoşbəxtlikdir.

Son bir neçə gün ərzində Azərbaycan iki tarixi nəticə əldə edib, bölgədəkənər qüvvələrin oyunlarını pozub, Ermənistanla birbaşa təmaslar yolu ilə razılıq əldə etməyin mümkünlüyünü bir daha sübuta yetirib, uğurlarımızın üzərinə şübhə toxumu səpməyə çalışan xəyanətçilərin və onların idarə edənlərin ümidlərini puç çıxarıb, xalqın mənafeyinə xidmət edən uğurlu siyasətin növbəti salnaməsini yazıb.

Ölkəmizin gözündə olan uğurlarına xarici maraqların "şüşə"si arxasından baxan, "Rusiya sülhməramlıları Azərbaycan ərazilərini heç vaxt tərk etməyəcəklər" kimi iddiaları ilə ictimai rəyi qarşılamağa çalışan, "kəndlər necə oldu?" bu kimi "na oldu", "necə oldu" sualları ilə tarixi qələbələrini kiçiltməyə çalışanların görsən indi özləri necədirlər? Nə olduqları onsuz da bəlli idi...

Şübhəsiz ki, Prezident İlham Əliyevin işiqli zəkası, strateji düşüncəsi, yüksək diplomatik məharəti, qətiyyəti nəticəsində son bir neçə gün ərzində nəticəsi gözündə sərgilənən qələbələr, təkcə ölkəmizin deyil, bütövlükdə regionun firavan, təhlükəsiz gələcəyi üçün mühüm önəm daşıyır. Bu tarixi qələbələr, Azərbaycan xalqının milli iradəsinin təntənəsi, bizə qarşı savaş açanların acı məğlubiyyəti, xarici maraqların muzdlu ifadəçilərinin əbədi rüsvayçılığıdır.

Tarixi ədalətin bərpası uğrunda siyasi iradə

Azərbaycan on illər boyu Qarabağ məsələsinin sülh yolu ilə həlli üçün çalışıb. Lakin Ermənistanın qeyri-konstruktiv siyasəti ucubandan bu proses baş tutmurdu. Ölkəmiz nə qədər sülhün və danışıqların tərəfdarı olsa da, hərbi güc nəticəsində torpaqlarımız 44 günlük müharibə ilə azad edilib. Bu gün Azərbaycan bir daha sübut edib ki, regionda sülh və sabitlik tərəfdarıdır.

Aprelin 19-da Azərbaycan-Ermənistan arasında sərhəddə Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Şahin Mustafayev və Ermənistan Respublikası Baş nazirinin müavini Mqer Qriqoryanın sədrliyi ilə iki ölkə arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə Dövlət komissiyalarının səkkizinci görüşü keçirilib.

Görüşdə komissiyalar delimitasiya prosesinin ilkin mərhələsində sərhəd xəttinin ayrı-ayrı hissələrinin Sovet İttifaqının süqutu dövrünə qədər mövcud olduğu hüquqi cəhətdən əsaslandırılmış respublikalararası sərhədə uyğun olaraq Bağanis (ER) - Bağanis Ayırım (AR), Voskepar (ER) - Aşağı Əskipara (AR), Kırants (ER) - Xeyrimli (AR) və Berkaber (ER) - Qızılhacılı (AR) yaşayış məntəqələri arasında

keçməsinə razılışdırıldı. Tərəflər həm də razılışdırıldı ki, onlar delimitasiya prosesində 1991-ci il Alma-Ata Bəyannaməsinə əsaslanacaq.

Azərbaycanın Ermənistanın işğal altında olan 4 kəndinin qaytarılması ölkə Prezidenti İlham Əliyevin uğuru, növbəti qələbəsidir. İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra Ermənistan, həm də Qərbi mediasında Azərbaycanı işğalçı ölkə kimi göstərməyə çalışıblar. Lakin ölkəmiz bununla bir daha sübut etdi ki, danışıqların, sülhün davamlılığına sadiqdirlər və tarixi ədalət bərpa olunmalıdır.

Azərbaycan sülhə gedən yolun müəyyənləşdirilməsi istiqamətində növbəti diplomatik zəfərinə imza atıb. Cənubi Qafqazın müəkkəb geosiyasi mənzərəsində Azərbaycan öz gücünü an-

laşmaya, danışıqlara sərf etməmək, regionda sülh tərəfdarı kimi çıxış edir. Bəzi qüvvələr Ermənistanı revansha həvəsləndirir, savaş təbliğatı aparır. Azərbaycan bu çağırışların qarşısında qətiyyətlə dayanır. Ölkəmiz öz suverenliyini bir daha təsdiq edib və diplomatıyının üstünlüyünü hər kəsə göstərir. Münaqişə təbliğatının güclənməsinə baxmayaraq, Azərbaycan qətiyyətlə daha mövqeyi Qərbi dövlətlərinin və neoymperialist qüvvələrinin yuvarıduğu yalanları sıradan çıxarır. Xarici müdaxilədən imtina edərək Ermənistanla dialoqa üstünlük verən Azərbaycan mübahisəli məsələlərin həllində qarşılıqlı anlaşmanın effektivliyini nümayiş etdirir.

Çətinliklər qarşısında Azər-

bil, həm də var gücü ilə həyata keçirilməli olan real məqsəddir. Ölkəmizin suverenlik və ərazi bütövlüyü prinsiplərinə güzəştə getməkdən qəti şəkildə imtina etməsi sarsılmaz qətiyyətin nəticəsidir.

Bu qələbə Azərbaycanın Cənubi Qafqazda sülh və sabitliyə sadiqliyini bir daha təsdiqləyib. Bununla da ölkəmiz regiona nişan salmaq istəyənlərə açıq mesaj verir: firavanlığa aparan yol qarşılıqlı anlaşma, dialoqdan keçir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmiz Cənubi Qafqazda geniş inkişaf üçün yol açır. Artıq Azərbaycan regionu daha parlaq, daha dinc gələcəyə aparmağa hazırdır. Kəndlərin qaytarılması, şübhəsiz ki, Azərbaycan üçün mühüm siyasi qələbədir və Prezident İlham Əliyevin uğurlu liderliyinin göstəricisidir. Kəndlərin qaytarılması sülh danışıqlarına və münaqişələrin həllində qətiyyətlə mövqeyimizə uğurlu bir nümunə olacaq. Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinin geri qaytarılması təkcə qələbə deyil, həm də tarixi ədalətin bərpasıdır.

Bəli, Qalib xalqın Qalib lideri olan Prezident İlham Əliyevin uzaqqörən, uğurlu daxili və xarici siyasəti itirilmiş torpaqlarımızın qaytarılmasını təmin etdi. 2020-ci il sentyabrın 27-də başlayan, qələbə ilə bitən 44 günlük Vətən müharibəsi, Qarabağda separatizmə son qoyan 2023-cü il 20 sentyabr antiterror tədbirləri, 2024-cü il aprelin 18-də Rusiya sülhməramlılarının Azərbaycan qaytarılmasına başlanılması, aprelin 19-da 4 kəndimizin geri qaytarılmasını təsdiq edən birgə Bəyanatın imzalanması məhz o qətiyyətlə siyasətin uğurlu nəticələridir.

Bu bir daha təsdiqləyir ki, dövlət başçısı İlham Əliyev öz iradəsini ortaya qoyaraq Azərbaycanın taleyiylə bağlı qurulan bütün ssenariləri alt-üst etməyə qadirdir. Azərbaycan lideri Cənubi Qafqazda yeni geosiyasi reallıq yaratdı və ölkəmizin iradəsindən kənər bölgədə hər hansı plan həyata keçirilə bilməz.

Nurcan SÜLEYMANOVA,
"Respublika".

Mədəniyyət incimiz Şuşada Zəfər qurultayı

(əvvəl 1-ci səhifədə)

Dünya Azərbaycanlılarının V Qurultayının Şuşada keçirilməsi tarixi hadisədir. Yaxın keçmişdə biz bunu yalnız arzulara və yaxud xəyal edə bilərdik. Dövlətimizin yürütdüyü uğurlu siyasət Şuşanın azad olunması ilə nəticələndi. Bu gün yaratdığımız yeni reallıqlara əsasən dilbər güşəməz V qurultayın keçirilməsinə nail olduq. Möhtərəm Prezidentimizin dediyi kimi, "Əziz Şuşa, sən azadsan!". Artıq Şuşa Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı elan olunub. 2022-ci il aprelin 22-də keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının V Zəfər qurultayında Prezidentin geniş və parlaq nitqində görüşün əhəmiyyəti, Azərbaycan diasporunun fəaliyyəti və onun qarşısında dayanan yeni vəzifələr, milli birliyimizin əhəmiyyəti, eləcə də regionda baş verən proseslər haqqında geniş fikirlər yer aldı. Bununla yanaşı, Prezident İlham Əliyevin verdiyi mesajları dənizə mətubatının da diqqət mərkəzinə oldu.

Ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycan rəhbərlik etdiyi bütün dövrlərdə Azərbaycanın qədim mədəniyyət mərkəzi Şuşanın inkişafına çox böyük qayğı göstərmişdir. Ulu öndər Şuşaya zəngin tarixi abidə, Azərbaycan xalqının qəhrəmanlıq rəmzi kimi baxdı. 1980-1981-ci illərdə görkəmli Azərbaycan şairi Molla Pənah Vəqifin məzarı üstündə abidə-məqbərə tikilməsi və 1982-ci il yanvarın 14-də Ümummilli Liderin iştirakı ilə Şuşada şairin məqbarasının bəyaz tənaxa ilə açılışı olmuşdu. Bununla yanaşı, Ulu Öndər Üzeyir Hacıbəylinin və Bülbülün Şuşadakı ev-muzeylərindəki eksponatlarla tanış olmuş və onların qorunmasına dair tövsiyələrini vermişdi. Şuşaya növbəti dəfə səfər edən Heydər Əliyevin bilavasitə iştirakı ilə Şuşada şairə Xursidbanu Nəvənin abidəsinin açılışı olmuşdu. Ulu Öndər: "Şuşa Azərbaycanın gözüdür! Hər bir azərbaycanlı üçün iftixar nöqtəsidir. Şuşa bizim mədəniyyətimizin, tariximizin rəmzidir! Şuşa hamı üçün əzizdir" ifadələri Şuşanın Azərbaycan üçün əvəzolunmazlığının bariz göstəricisidir.

Əfsuslar olsun ki, xain düşmən qədim Şuşanı viran qoymuşdur. Qurultay nümayəndələri Zəfər yolu ilə Şuşaya doğru irəlilədikcə, bu vandallığın əyani şahidi oldular. Bu gün qüdrətli Azərbaycan dövləti Qarabağda, dedə-baba yurdumuzda böyük layihələr həyata keçirir. Böyük Qayıdış proqramı uğurla icra olunur. Gəzəl yurd yerlərimiz əsl sahiblərinə qovuşur. Qeyd etmək lazımdır ki, Şuşada mədəniyyət abidələrimiz də bərpa olunur, quruculuq işləri sürətlə davam etdirilir. Şuşanın işğalı zamanı zədələnmiş və Bakıya gətirilmiş 3 dahi şəxsiyyətin heykəli Şuşaya qaytarıldı. İllərdir "Güllənməmiş heykəllər" adlandırılan Üzeyir Hacıbəyli, Bülbül və Nəvənin heykəlləri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə əlaqəsinin Şuşaya səfəri ərəfəsində doğma yurduna qovuşdu. Bununla yanaşı, Azərbaycan peşəkər vokal sənətinin banisi, musiqi mədəniyyətimizin inkişafında böyük xidmətlər göstərmiş, görkəmli xanəndə, Xalq artisti Bülbülün Şuşanın işğalı dövründə erməni vandalizminə məruz qalan ev-muzeyinin bərpadan sonra təntənəli açılışı oldu. Açılış mərasimində Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva da iştirak etdilər.

Zəfər qurultayı tarixi Qələbədən sonra ilk dəfə keçirilən böyük tədbirdir. Görüş bütün dünyaya azərbaycanlıların birliyi və həmrəyliyini nümayiş etdirməklə, xal-

qımızın daha güclü və qüdrətli olduğunu sübut etdi. Digər tərəfdən cənab Prezidentin Zəfər Qurultayındakı nitqi diaspor fəaliyyətinin gələcək istiqamətləri üçün əsaslı fikir formalaşdırdı. Bu, həm milli hüsurların, dilimizin, həm də şanlı tariximizin təbliği sahəsində müddəaların möhkəmlənməsi üçün olduqca vacib idi. Mələmdur ki, hədəflərimiz və onların qarşısında dayanan maneələr böyük olsa da, qüdrətli Azərbaycan dövlətinin dəf edə bilməyəcəyi heç nə yoxdur. Xalqımızın Vətən sevgisi, Azərbaycan əsgərinin gücü və bütün bu amillərin Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə "dəmir yumruğa" çevrilməsi regional və global miqyasda gücümüzmə güc qatır.

Şuşada keçirilmiş qurultayda əsas mövzular arasında postmüharibə dövründə diaspor fəaliyyətinin təşkilatı dayanır. Buraya tarixi Vətənə əlaqələrin gücləndirilməsi, yeni nəsə və vətənpərvərlik hissələrinin

aşılması və Azərbaycan dilinin tədrisinin təşkil, eləcə də şəbəkələşmə və müxtəlif səpkiyə kampaniyaların hazırlanması kimi icmaddaxili fəaliyyətlər daxildir. Zəfər Qurultayında möhtərəm Prezidentin Ana dili ilə bağlı tövsiyələri bu sahədəki yeni yol xəritəsi kimi qəbul edilir. Dövlətimizin başçısının bildirdiyi kimi, Ana dili əsas amildir.

Xüsusi qeyd edilməlidir ki, ölkə başçımız tədbir çərçivəsində Azərbaycan xalqının müzəffər xalq olduğunu vurğulayaraq müharibədə məğlub olmuş Ermənistanı ölkəmizin ərazi bütövlüyünü rəsmən tanımağa, sülh müqaviləsinin imzalanmasını iyrubətəməyə çağırıb, həmçinin Ermənistanıqda revanşist dairələrə sət xəbərdarlıq edib.

Azərbaycan lideri ordu quruculu-

ğunun sürətlə aparıldığını, müasir ordu formalaşdığını bildirib.

Xalqımız mehız 30 il davam edən mənasız danışıqlardan yorularaq, öz gücünü ortaya qoydu, ədalət və beynəlxalq hüququ bərpa etdi. Bütün dünyaya sübut

etdi ki, Azərbaycan xalqı böyük xalqdır və heç vaxt işğalla barışmaq fikrində deyil.

Nurlan ABDALOV,
"Respublika".

Azərbaycan diasporunun yeni yol xəritəsini müəyyən edən tarixi hadisə

Müxtəlif ölkələrdə fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatları arasında koordinasiya təkmilləşir. Bu da çox vacibdir.

2001-ci ilin noyabr ayında Bakıda ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı keçirilmişdir. Heydər Əliyev həmin qurultayda demişdir ki, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək, işğal altında olan torpaqlar azad ediləcək, Azərbaycan xalqı öz ata-baba torpaqlarına qayıdacaqdır. Prezident İlham Əliyev birinci qurultaydan sonra keçirilmiş Dünya Azərbaycanlılarının qurultaylarında çıxış edərək demişdir ki, biz heç vaxt işğalla barışmayacağıq, nəyin bahasına olursa-olsun öz torpaqlarımızı işğaldan azad edəcəyik.

firliklərimizin, diaspor təşkilatlarının daha səylə çalışmasına çağırışlar edildi.

Zəfər qurultayı hər bir azərbaycanlı üçün qürurvericidir. 30 ildən sonra Şuşanın dünya azərbaycanlılarını bir araya gətirməsi, buradan Ermənistan və ona havadarlıq edən dövlətlərə bir daha mesajların ünvanlanması Azərbaycan dövlətinin qətiyyətinin, ordumuzun gücünün, xalqımızın birliyinin, həmrəyliyinin sayəsində yazılan tarixin nəticəsidir. Müzəffər Ali Baş Komandan bir daha bildirdi ki, 44 günlük müharibədə tarixi Zəfərdən sonra dünya azərbaycanlılarının qurultayının Şuşada keçirilməsinin tarixi əhəmiyyəti və rəmzi mənası var. Şuşaya aparın Zəfər yolu, ölkəmizin müxtəlif guşələrində Zəfər muzeylərinin yaradılması və sair kimi mühüm məqamlar özündə böyük bir məna ehtiva edir. Azərbaycan qalib ölkə, xalqımız müzəffər xalq, ordumuz dünyanın ən güclü ordusu kimi tarixə yazıldı. Ölkə başçımızın qeyd etdiyi kimi, zəfər xalqımıza çox yaraşır.

Zəfər qurultayındakı nitqində dövlət başçısı bildirdi ki, müstəqillik dövründə yetişən, vətənpərvərlik ruhunda böyüyən gənclərin tarixi Zəfərin qazanılmasında misilsiz xidmətləri var. Bu gənclik müstəqillik illərində ümummilli lider Heydər Əliyevin siyasi irsi, azərbaycanlıq ideologiyasının təsiri altında, Prezident İlham Əliyevin ölkəyə rəhbərliyi dövründə formalaşmış. Gənclərimiz silaha sarılaraq qanlı, canları ilə tarix yazırdı və bir daha sübut etdilər ki, torpaq əgər uğrunda ölənlərsə, Vətəndir.

2022-ci ildə Şuşada keçirilən Zəfər qurultayında Azərbaycan diasporunun qarşısında mühüm vəzifələr qoyuldu. Qeyd olundu ki, diaspor təşkilatları, bütün fəallər yeni reallıqları dünya ictimaiyyətinə çatdırmalıdır.

Dünya Azərbaycanlılarının V Qurultayı Azərbaycan diasporunun monolit qüvvəyə çevrilməsində mühüm vəzifələr müəyyənleşirdi. Diqqətə çatdırıldı ki, Vətən müharibəsində Qarabağın azad edilməsi ilə Azərbaycan diasporunun qarşısında duran vəzifələr də dəyişib. Əgər İkinci Qarabağ müharibəsində xarici ölkələrdəki diaspor təşkilatlarımızın əsas vəzifəsi torpaqlarımızın işğalı, Ermənistanın təcavüzkar siyasətinin dünyaya çatdırılması idisə, bu gün əsas məqsəd işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin yerlə-yeksan edilməsinin, Azərbaycanın maddi-mədəni və dini irsinin vandalizmə məruz qalmasını beynəlxalq ictimaiyyətə təqdim olunmasıdır.

Zəfər qurultayından sonra diaspor nümayəndələri azərbaycanlıq məfkurəsi əsasında daha sıx birleşməli, sosial şəbəkələrdə fəalliyi artırmalı, dünya ictimaiyyətinin diqqətini Qarabağdakı real vəziyyətə, mina probleminə və Birinci Qarabağ müharibəsində itkin düşmüş 4 minə yaxın azərbaycanlının taleyinə yönəltməlidirlər.

Qadir ASLAN,
"Respublika".

M

ükəmməl
ürəkkəb
emarlıq

*Sivilizasiyaları öziündə əks etdirən
memarlıq abidələrinə bir nəzər*

Kul Şərif məscidi

2005 -ci ildə Kazan Kremlində əzəmətli məscid inşa olunub. Kul Şərif adlandırılan tarixi məbədin yenidən tikintisi 10 il çəkib. Layihənin müəllifləri A.Q.Səttarov, İ.F.Saifullin, M.V.Safonov, Ş.Q.Latipov, baş memarı A.V.Qolovin, baş mühəndisi isə A.I.Isxakov olub. Məscidin interyeri memar A.Q.Səttarovun eskizləri əsasında tərtib edilib. Abidənin Məkkəyə doğru istiqamətini dəqiq müəyyən etmək üçün inşaatçılar peyk navigasiyasından istifadə ediblər. Binanın günbəzləri ənənəvi "Kazan papağı" formasında dizayn edilmişdir. Kompleksin tikintisində ural qraniti və mərmərdən istifadə olunub. Dövlət tərəfindən qorunan Kul Şərif məscidi UNESCO-nun Ümumdünya Mədəni İrs Siyahısına daxil edilmişdir.

5 mərtəbəli məbədin mərkəzi günbəzi və altı minarəsi var. Hündürlüyü 39, diametri 17,5 metr olan günbəzin ətrafında yerləşən dörd minarənin hündürlüyü isə 58 metrdir. Məbədin fasadı ağ, minarələr və günbəzlər firuzəyi rəngdədir. 2006-cı ildən bəri birinci mərtəbədə İslam Mədəniyyəti Muzeyi fəaliyyət göstərir. Muzeydə olan eksponatlar qədim zamanlardan Volqa və Ural bölgələrində yaşamış türk-tatar xalqlarının adət-ənənələrindən, tarixindən və mədəniyyətindən bəhs edir. Burada, həmçinin dünyanın müxtəlif ölkələrində çap olunmuş Quranın orijinal nəşrləri sərgilənir.

"Dom çernoqolovix"

Latviyanın paytaxtı Riqa'nın mədəniyyət mərkəzinə çevrilən tarixi binanın 1334-cü ildə inşa olunub. Köhnə şəhərin məşhur küçəsində tikilən heyrətamiz abidə "Dom çernoqolovix" adlandırılıb. İkinci Dünya müharibəsi zamanı abidə dağıdılıb, 1996-2000-ci illərdə isə tamamilə bərpa olunub. 700 ildən çoxdur ki, turistlərin diqqətini cəlb edən itkin erkən barokko üslubunda dizayn edilmiş binanın fasadı XVII əsrin əvvəllərində məşhurlaşan Avropa üslubunda hazırlanıb.

Möhtəşəm dizaynı və dəbdəbəli interyeri ilə seçilən "Dom çernoqolovix" abidəsinin salonlarında zərif antik mebel və müxtəlif dövrlərə aid zəngin sənət əsərlərindən ibarət kolleksiyası sərgilənir. Binanın tavan rəsmləri və kristal çılcıqlar interyerə xüsusi gözəllik verir. İnteryerin ən dəyərlı elementləri Rusiya və İsveç monarxlarının, eləcə də muzeyə şəxsən hədiyyə edilən II Yekaterinanın portretləridir. Fəxri ziyarətçilər kitabında isə Almaniya kansleri Bismarın ayaqoafını görmək olar. Binanın zirzəmisində XIV əsrə aid artefaktlar və muzey eksponatları nümayiş etdirilir. İkinci mərtəbədə Bəstəkarlar Qalereyası, Lübek Tarixi Zalı və Bayram Zalı yerləşir. Zalın tavanının monumental-dekorativ sənətin şah əsəri hesab edilən "Müqəddəs Mavrikiyanın apofeozu", divarları isə krallıq portretləri bəzəyir.

St. Pankras demiryolu stansiyası

Londonun 13 mərkəzi demiryolu stansiyalarından biri olan St.Pankras şəhərin tam mərkəzində, Regent kanalının yanında inşa olunub. Stansiyanın layihəsi memar Corc Gilbert Skott və mühəndis Uilyam Henri Barlou tərəfindən hazırlanıb. Çoxmərtəbəli Midland Grand Hotel kompleksinə daxil edilən St. Pankras stansiyasının tikintisi 1860-cı illərdə başlanılıb, açılışı isə 1866-cı ildə baş tutub. Viktoriya dövrünə aid ingilis neoqotik memarlığının ən parlaq nümunələrindən olan stansiyanın ilk sərnişin qatırı 1868-ci ilin 1 oktyabrında yola düşüb. Stansiya Londonu Paris, Brüssel və Lilla, eləcə də Kentlə birləşdirən yüksək sürətli Eurostar qatarları ilə təchiz edilmişdir. St. Pankras, həmçinin Britaniyanın Derbi, Lester, Nottingem və Şeffild şəhərlərindən gələn qatarlar üçün son nöqtə kimi nəzərdə tutulub.

Londonun mərkəzi küçələrinə gözəllik verən stansiya öz adını yaxınlıqda yerləşən Müqəddəs Pankras kilsəsindən alıb. İkinci Dünya müharibəsi zamanı stansiyanın mühüm hissəsi dağıdılsa da, müharibədən sonra yenidən bərpa olunub. 2011-ci ildə turist axını ilə əlaqədar keçmiş Midland Grand Hotelin binasında əsaslı bərpa işləri aparılıb. Binanın damında yerləşən şüşə günbəzlər xüsusi zövqlə bəzədilib, tam mərkəzdə isə "Görüş yeri" adlanan gənc cütliyin bürcünə heykəli ucaldılıb.

Hazırladı:
Arzu ASİFQIZI,
"Respublika".

Ölkəmizə yüksək etimadın təcəssümü

"COP29-a sədrliyimiz bizi qlobal hədəflərimizə daha da yaxınlaşdıracaq". Bunu ölkəmizin enerji naziri Pərviz Şahbazov Nyu-Yorkda BMT Baş Assambleyasının "Dayanıqlılıq Həftəsi" çərçivəsində "Enerji əlçatanlığında boşluğun aradan qaldırılması və karbonsuz enerji sistemlərinə keçid" mövzusunda keçirilən sessiyada çıxışında söyləyib. Sözsüz ki, bu mötəbər tədbirin Azərbaycanı qədim mədəniyyət dünyada layiqli təmsilçiliyinə böyük töhfə verəcək. Respublikamız "yaşıl enerji"yə keçid ilə əlaqədar bir sıra layihələr həyata keçirir və bundan sonra da alternativ enerjiyə inteqrasiya ilə bağlı layihələrin icrası davam etdiriləcək. Bu baxımdan ölkəmiz ekoloji cəhətdən təmiz məhsul istehsal etmək üçün "yaşıl enerji"yə diqqət artırılmasına töhfə və dəstək verən dövlətlər arasında ən birinci sıralardadır.

COP29 kimi mötəbər tədbirin Azərbaycanı qədim mədəniyyət dünyada layiqli təmsilçiliyinə böyük töhfə verəcək. Respublikamız "yaşıl enerji"yə keçid ilə əlaqədar bir sıra layihələr həyata keçirir və bundan sonra da alternativ enerjiyə inteqrasiya ilə bağlı layihələrin icrası davam etdiriləcək. Bu baxımdan ölkəmiz ekoloji cəhətdən təmiz məhsul istehsal etmək üçün "yaşıl enerji"yə diqqət artırılmasına töhfə və dəstək verən dövlətlər arasında ən birinci sıralardadır.

qarşı qaralama kampaniyaları aparıb, ölkəmizi nüfuzdan salmağa cəhd edirlər. Lakin bu mümkün olmayacaq. COP29-un təşkilatı ilə bağlı təyin edilən nümayəndələr bu sahədə olduqca savadlı və məlumatlıdır. Buna görə də beynəlxalq arenada ölkəmizi təmsil edərək məlumatları şəffafılıqla çatdırırlar.

Cari ilin noyabrında baş tutacaq mötəbər tədbir ədalətli, nizamlı və bərabərhuquqlu enerji keçidi üzrə beynəlxalq əməkdaşlığı genişləndirmək, bərpa olunan enerji və enerji səmərəliliyinin artırılmasını, xalis sifir emissiyalı sistemlərin təbii sürətləndirilmək üçün imkanlar yaradan mühüm platforma olacaq. "Yaşıl enerji" sahəsində qabaqcıl olmağı hədəfləyən ölkəmiz beynəlxalq enerji şirkətləri ilə 28 QVT "yaşıl enerji", hidrogen və "yaşıl ammonyak" layihələrinin 2037-ci ilədək mərhələli şəkildə icrası üzrə əməkdaşlıq edir. Bundan başqa, hazırda elektrik enerjisinin qoyuluşu gücündə bərpa olunan enerjinin payını 33 faizə yüksəldə-

cək 2 QVT-lik "yaşıl enerji" güclərini enerji sistemində inteqrasiyasını həyata keçirir. Müvafiq qərarlara əsasən, bu siyasətin davam etdirilməsi məqsədilə cari ildə ümumi gücü 1300 MVT olan daha 5 güney-külək stansiyasının inşasına başlanacaq. Paralel olaraq, ilkin mərhələdə 5 QVT "yaşıl elektrik", "yaşıl qaz"ların ixracı üçün "Xəzər-Qara dəniz-Avropa", "Azərbaycan-Türkiyə-Avropa", həmçinin Qazaxıstan və Özbəkistandan "yaşıl enerji"ni nəql edəcək "Azərbaycan-Mərkəzi Asiya-Avropa" "yaşıl enerji" dəhlizlərinin yaradılması üzrə əhəmiyyətli addımlar atılır.

Nyu-Yorkda baş tutan görüşdə nazir Pərviz Şahbazov, həmçinin bildirdi ki, Azərbaycanın bərpa olunan enerjinin inkişafına BMT-nin "Dayanıqlı İnkişaf" üzrə 2030 Gündəliyi ilə yanaşı, postmünaqişə quruculuğu kontekstində yanaşması azad edilmiş ərazilərimizdə "yaşıl enerji" zonalarının yaradılmasına da təkan verir. "Qarabağ" və Şərqi

COP - İqlim Dəyişmələri

üzrə Çarçivə Konvensiyası insanın iqlim mühitinə təhlükəli müdaxiləsinin qarşısını almaq məqsədilə 1992-ci ilin iyununda Rio-de-Janeyro şəhərində keçirilmiş Yer Sammitində imzalanmış sənəddir. COP (Conference of Parties) abreviaturunun ingilis dilindən tərcüməsi Tərəflər Konfransı deməkdir. Tərəflərin Konfransı İqlim Dəyişmələri üzrə Çarçivə Konvensiyasının icrasına nəzarət edən ali qərarverici orqandır. Bu Konvensiyaya üzv olan 190-dan çox ölkə var.

Ötən il dekabrın 11-də Dubayda COP28-in plenar iclasında COP29-un bu il Azərbaycanda keçirilməsi haqqında qərar qəbul olunub.

COP29

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çarçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası

Zəngəzurun, həmçinin Naxçıvanın "yaşıl enerji" zonasına çevrilməsi ölkəmizi xalis sifir emissiyalı enerji sistemində doğru aparın yolun əhəmiyyətli hissəsidir. "İnanıq ki, "yaşıl enerji" üzrə fəaliyyətimiz və COP29-a sədrliyimiz BMT ilə əməkdaşlığımızı möhkəmləndirməklə yanaşı, dövrümüzün ən böyük global iqtisadi transformasiyalarından olan hazırkı prosese layiqli töhfəsini verəcək və bizi global hədəflərimizə daha da yaxınlaşdıracaqdır".

COP29-un təşkilatı yoxsul ölkələrə yardım planlaşdırılması üçün böyük önəm kəsb edir. Bu məqsədlə paytaxtımızda zəngin ölkələrin iqlim dəyişmələrindən daha çox əziyyət çəkən yoxsul ölkələrə də yardım göstərilməsi işində Odlar yurdu inkişaf etməkdə olan və inkişaf etməsi ölkələr arasında körpü rolunu oynayacaq.

Töhfə SƏMƏDOVA,
"Respublika".

Hava necə olacaq?

21 aprel

I rübün sosial göstəriciləri

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin fəaliyyət sahələri üzrə əhaliyə təqdim olunan elektron xidmətlərə 2024-cü ilin ilk rübü ərzində 800 minədək müraciət qeydə alınıb.

Ölkənin sosial reyestri olan e-sosial.az portalından həmin dövrdə 900 min dəfə istifadə olunub. Hazırda Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin e-sistemlərinin 80-dək qurumun informasiya bazaları ilə inteqrasiyası həyata keçirilir. Həmin qurumlardan sorğular da daxil olmaqla, bu ilin 3 ayında Nazirliyin e-sistemləri üzərindən sorğu, müraciət və xidmət sayı 140 milyon olub.

"Respublika".

Çiyid səpini

Torpağın bərəkəti, əkinçi əllərinin hərarəti

şərait var. Eyni zamanda burada kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsi üçün zəngin təcrübə mövcuddur.

Ötən il məhsul tədarükünə və hər hektarın məhsuldarlığına görə respublikanın pambıqçılıq rayonları arasında ƏN sıralarda dayanan ağcabədi pambıqçılıq cari ilin çiyid səpininə başlayıblar. Rayon Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzindən bildirilib ki, 2023-cü ildə Ağcabədi rayonunda 11 min 492,7 hektar sahədə pambıq əkilib, 36 min 246,9 ton məhsul istehsal edilib, orta məhsuldarlıq 31,54 sentner olub. Rayon pambıqçılığı 2024-cü təsərrüfat ilində də bol məhsul yetişdirmək əzmindədirlər. Bu il rayon ərazisində 13 min hektardan artıq sahədə çiyid səpilməsi nəzərdə tutulub. Bununla əlaqədar olaraq

"Azərpambiq" MMC, "MKT İstehsal Kommersiya" MMC və "P-Agro" MMC ilə istehsalçıları arasında müqavilələr bağlanılıb. Rayonun bütün təsərrüfatlarında pambıq mövsümünə hazırlıq başa çatıb. Əkin sahələrindən yüksək məhsul əldə etmək üçün aqrotexniki tələblərə diqqətli yanaşılmalı, sahələr optimal müddətdə düzəldilib, təmizlənilib, suvarma suyu və mineral gübrələrlə təmin olunub, malalanıb. Səpincilər ilkin olaraq rayonun Hacıbədi, Mehribanlı, Qaradolaq və Yeni Qaradolaq kəndlərində sahələrə çıxıblar. Artıq 200 hektardan çox sahədə səpin aparılıb. Çiyid səpinin 15-20 gün müddətində başa çatdırılması nəzərdə tutulub.

Salman ALIOĞLU, "Respublika".

Vaxtilə tənzümlənən uğrayan pambıqçılıq inkişafı ölkəmizdə ən gəlirli sahəyə çevrilib. Sözsüz ki, dövlət dəstəyi olmadan bu sahənin inkişafı çətin olardı. Pambıqçılıq dirçəldir, "ağ qızıl" istehsalı ilə məşğul olan rayonlarda işsizlik problemi həll edilir. 2015-ci ildən başlayaraq Azərbaycanda istehsal edilən məhsul dünya bazarlarına çıxarılır. Pambıqçılıq inkişafı üçün dövlət başçısının qarşısına qoyduğu vəzifələr yerinə yetirilir, tapşırıq və tövsiyələri icra edilir.

Qeyd edək ki, ulu öndər Heydər Əliyevin birinci hakimiyyəti dövründə ölkəmizdə pambıq istehsalında ən yüksək hədd qeydə alınıb. Belə ki, 1981-ci ildə respublikamızda pambıq istehsalı bir milyon tona çatdırılıb. Bu sahənin inkişafına xüsusi diqqət yetirən dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bildirib ki, pambıqçılıq çox gəlirli kənd təsərrüfatı sahəsidir. 2015-ci ildə bu məsələ ilə özüm şəxsən məşğul olmağa başlayanda bəzi hökumət üzvləri hesab edirdilər ki, pambıqçılıq ümumiyyətlə, Azərbaycandan çıxarılmalıdır. Bu, gəlirsiz sahədir və bunun heç bir perspektivi, gələcəyi yoxdur. Halbuki, pambıq ixracatı üçün məhsuldar bazar ax-tarmaq lazımdır deyil, dünya bazarlarında satılır. Pambıqçılıq ölkə iqtisadiyyatı üçün böyük faydası var - ilk növbədə, məşğulluq, ölkəmizə valyuta gətirir, qeyri-neft sənayesini inkişaf etdirir, yerli istehsalatəkan verir, nəinki pambıqçılıq rayonlarında, digər rayonlarda da iş yerləri yaradır.

Qeyd edək ki, hazırda Azərbaycanda 20 rayonda pambıq əkilir və bu rayonlarda 200 minə yaxın insan "ağ qızıl"ın becərilməsinə və yığılmasına cəlb edilir. Qarabağ iqtisadi rayonunda ən iri kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçısı olan Ağcabədiyə də aqrar sahənin inkişaf etdirilməsi üçün müasir təsərrüfatların yaradılması istiqamətində məqsədyönlü iş aparılır, dövlət qayğısı sayəsində fermerlər keyfiyyətli məhsul istehsalını ilbəil artırır. Müntəzəm torpaqları, halal zəhmətlə ucalan əməksevər insanları ilə tanınan rayonda kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı sahəsində yaxşı ənənələr yaranıb. Bu sahədə çalışanlara davamlı dövlət dəstəyi rayonun aqrar həyatına böyük bir canlanma gətirib. Prezident İlham Əliyevin respublikada kənd təsərrüfatının və sahibkarlığın inkişafı, yerli istehsalın artırılması, idxaldan asılılığın azaldılması, əhəlinin məşğulluğunun yüksəldilməsi, torpaq sahələrindən səmərəli istifadə olunması barədə tapşırıq və tövsiyələri uğurla icra olunur. Təsədüfi deyil ki, ötən ilin nəticələrinə görə Ağcabədi rayonu pambıq istehsalında respublika üzrə birincilər sırasında dayanıb. Vaxtilə ölkənin ən iri pambıqçılıq rayonlarından biri olan Ağcabədiyə əkinçiliyin inkişaf etdirilməsi üçün müntəzəm

İDMAN * DAİM * ZİRVƏLƏRDƏ

Gimnastımız gümüş medal qazandı

Qəterin paytaxtı Dohada keçirilən kişi və qadın idman gimnastikası üzrə Dünya Kuboku yarışlarında ölkəmizi təmsil edən gimnastımız uğurlu nəticə əldə edib.

Gimnastımız Nikita Simonov halqalarla hərəkətin icrasında gümüş medal qazanıb.

İdmançımız beynəlxalq turnirdə yarımfinala yüksəlib

İspaniyanın Vitoriya şəhərində keçirilən beynəlxalq turnirdə iştirak edən Azərbaycan parabadmintonçusu İbrahim Əliyev yarımfinala yüksəlib. O, parabadmintonçuların qoşa yarışında mübarizə aparıb. İbrahim Əliyev qrup mərhələsini uğurla başa vuraraq 1/4 finala yüksəlib. Digər mərhələni də uğurla adlayan təmsilçimiz parabadmintonçuların qoşa yarışının yarımfinal mərhələsində Hindistan təmsilçiləri ilə qarşılaşacaq.

Stolüstü tennis üzrə çempionata yekun vurulub

Aprelin 17-19-da Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) İdman-sağlamlıq klubunun idman arenasında nazirliyin qurumları arasında komanda və şəxsi birincilik üzrə stolüstü tennis çempionatı keçirilib. İdman-sağlamlıq klubunun təşkilatçılığı ilə keçirilən çempionatda FHN-in Aparatı və qurumlarının 15 komandasından 60-a yaxın əməkdaş iştirak edib. Üç gün davam edən yarışda Dövlət Yanğından Mühafizə Xidmətinin komandası bütün rəqiblərinə qalib gələrək birinci olub. Çempionatda ikinci yeri Şimal-Qərb Regional Mərkəzinin, üçüncü yeri isə Mülki müdafiə qoşunlarının komandası layiq görülüb. Şəxsi yarışlarda

FHN-in Xüsusi Riskli Xilasetmə Xidmətinin əməkdaşi Əli Bayramov çempion adını qazanıb. İkinci yeri Tikintidə Təhlükəsizliyə Nəzarət Dövlət Agentliyinin əməkdaşı İlqar Cəfərov, üçüncü yeri isə FHN Akademiyasının əməkdaşı Rüstəm Buğluyev sahib olub. Sonda qaliblər kubok, diplom və medalla mükafatlandırılıblar.

Final oyunlarının tarixləri bəlli olub

Qadın və kişi voleybolçular arasında Azərbaycan çempionatlarında final oyunlarının tarixləri bəlli olub. Yüksək Liqada final qarşılaşmaları aprelin 22-si və 23-də keçiriləcək. Aprelin

22-də Bakı İdman Sarayında final oyunlarına start veriləcək. Həmin gün kişi voleybolçuların mübarizəsində çempionluq uğrunda görüşlər olacaq. Burada "Azərrey" və "Murov Az Terminal" kollektivləri üz-üzə gələcəklər. Aprelin 23-də isə qadın voleybolçuların final matçı keçiriləcək. "Azərrey" və "Abşeron" komandaları birincilik uğrunda qarşılaşacaqlar. Aprelin 23-də final oyunundan dərhal sonra isə qaliblərin (qadınlar, kişilər) mükafatlandırılması və Azərbaycan çempionatı Yüksək Liqa yarışlarının bağlanması mərasimi baş tutacaq.

Nərgiz İSMAYILOVA, "Respublika".

SAĞLAM HƏYAT

Sən demə, antibiotiklər...

ABŞ-ın Georgetown Universitetinin və Viskonsin Universitetinin alimləri ikinci tibbi yardım və ya təcili yardım şöbəsinə müraciət edən insanlar arasında araşdırma apararaq antibiotiklərin aşağı tonəffüs yollarının əksər infeksiyalarına qarşı təsirli olmadığını sübut ediblər.

"Journal of General Internal Medicine" jurnalında dərc olunan tədqiqatın nəticələrinə görə, hətta infeksiya bakteriyalar tərəfindən törədilsə belə, antibiotik öskürəyin şiddətinə və ya müddətinə təsir göstərmir. Araşdırma zamanı məlum olub ki, bakterial infeksiya diaqnozu qoyulan insanlarda sağalma müddəti antibiotik qəbul edənlər və etməyənlər arasında eynidir.

Tədqiqatçılardan Den Merinstayn bildirib ki, bəzi prosedurlar vasitəsilə yuxarı tonəffüs yollarının infeksiyalarını (soyuqdəymə, faringit, sinüzit) və ya qulaq infeksiyalarını müəyyən etdikdən sonra antibiotiklər təyin edilməlidir. O, əsas simptomları yüngülləşdirən dərmanların və vaxtın əksər insanlarda infeksiyaları aradan qaldırdığını, antibiotiklə ehtiyac olmadığını vurğulayıb.

Qeyd edək ki, antibiotiklərin həddindən artıq istifadəsi başgicəllənmə, ürəkbulanma, ishal və dəriddə səpgilərə, həmçinin Stevens-Conson sindromuna səbəb ola bilər.

Min bir dərddin dərmanı - berqamot

Daha çox çay kimi tanınsa da, əslində sitrus bitkisi olan berqamot əsasən Aralıq dənizi bölgəsində yetişdirilir. Min bir dərddin dərmanı hesab edilən bu bitkinin portağalın mutasiyası və ya seleksiya nəticəsində əldə edildiyi güman edilir.

Müasir tibbdə berqamotdan virus və soyuqdəymə əleyhinə, immün sistemini möhkəmləndirmək üçün istifadə olunur. Onun tərkibində antioksidant rolunu oynayan, bədəndəki zərərli sərbəst radikalları neytrallaşdırmağa, oksidləşdirici stressi azaltmağa kömək edən flavonoidlər və polifenollar mövcuddur. Berqamot mədə-bağirsaq spazmını azaldır, həzmə yaxşılaşdırır, sinir sistemində sakitləşdirici təsir göstərir. Bitkinin qabığına əlavə sızdıqda ondan açıq zümrüdə-yasıl rəngdə yağ xaric olunur. Bu yağ antiseptik və iltihab əleyhinə xüsusiyyətlərinə görə dəriyə qulluq məhsullarında istifadə olunur. Berqamot yağı dəri infeksiyalarının, sızanaqların, yağlı dəri və saçların müalicəsində, həmçinin həsrət sənəmələrində istifadə edilir. Onun əsasında hazırlanan ətilər əhvali-ruhiyyəni yaxşılaşdırır, beyin emosiyalarına cavabdeh olan sahəni oyadır. Tərkibindəki polifenolik fraksiya (BPF) kimi birləşmələr sayəsində isə ürək-damar sistemində müsbət təsir edir. Bəzi tədqiqatlar göstərir ki, berqamot xolesterol səviyyəsini aşağı salmaq və qan təzyiqini azaltmaqda ürək sağlamlığını yaxşılaşdırır.

Özünü yorğun hiss edirsinizsə...

İş həyatı, stres, uzun müddət davam edən problemlər və s. xroniki yorğunluğa səbəb olur. Bu səbəbdən də günün enerjili başlamaq çox da asan olmur. Bəzi insanlar çox zaman yuxudan səbəbsiz yorğun oyanır. Elm adamları bu vəziyyətdən çıxmağın yolunu acaqlayıblar.

Müxtəssislər südə kətan toxumu əlavə edib yeməklə yorğunluq aradan qaldırmağın mümkün olduğunu söyləyirlər. Məhsulun ən optimal qəbul vaxtı səhər yeməyindən əvvəldir. Araşdırmalar göstərir ki, Omega-3 yağ turşusu ilə zəngin olan kətan toxumu ürək sağlamlığını dəstəkləyir və infeksiya riskini azaldır. Üstəlik, beyin funksiyalarını yaxşılaşdırmağa kömək edən bu qida, həmçinin yüksək lif tərkibi sayəsində həzm sistemini də dəstəkləyir. Kalsium və zülalla da zəngin olan kətan toxumu əzələ və sümüklərinə müsbət təsir göstərir. Aparılan araşdırmalara görə, kətan toxumu piylənmənin qarşısını alır, çəsinin azalmasına kömək edir. Bütün bu faydaları sayəsində orqanizmə güc və enerji baxsın edən kətan toxumu antioksidant tərkibinə görə yaşlanmanı da gecikdirir.

Şəkər xəstələrinə müjdə

Yaponiyanın Milli Beynəlxalq Tibb Mərkəzinin müxtəssisləri şəkər xəstələrinin insulini problemini ömürlük həll edəcək unikal amaliyyət keçirməyi planlaşdırırlar. Belə ki, onlar hormon istehsal edən maddəni vəz hüceyrələrini donuzlardan insanlara köçürməyə hazırlanırlar.

Türkiyə mətbuatının yaydığı xəbərə görə, amaliyyət cərcivəsində qanda şəkərin səviyyəsinin tənzimlənməsinə cavabdeh olan və "Langerhans adacığı" kimi tanınan hüceyrələr 1-ci tip şəkərli diabet xəstəsinə köçürüləcək. Alimlər ümid edirlər ki, bu, xəstənin insulini inyeksiyasına ehtiyacı əhəmiyyətli dərəcədə azaltmağa kömək edəcək. Tədqiqatçılar transplantasiya ediləcək sözügedən hüceyrələrin orqanizmə tərəfindən rədd edilməsinin qarşısını almaq üçün onları 0,5-1 mm diametrlə xüsusi kapsullara yerləşdirəcəklər. Bununla da şəkər səviyyəsi yüksəldikdə kapsulun kiçik deşilirdən insulini qanına daxil olacaq.

Xatırladaq ki, bu yaxınlarda yaponiyalı elm adamları yeni dəyişdirilmiş donuz yetişdiriblər.

Bu isə onu göstərir ki, gələcəkdə ondan orqan nəqlində istifadə edilə bilər.

Hazırladı: Elenora HƏSƏNOVA, "Respublika".

Baş redaktor

Hümbət MUSAYEV

Redaksiya ilə əlaqə nömrələri

Qəbul otağı	493-59-08
Katiblik	538-43-41
Siyasət, ictimai problemlər və analitik təhlil redaksiyası	538-55-20
Rəqəmsal inkişaf, iqtisadiyyat və işahatlar redaksiyası	434-56-90
Humanitar siyasət redaksiyası	538-25-70
Xəbərlər, ictimai rəy və sosial problemlər redaksiyası	538-01-31
Texniki şöbə	538-61-02
Ümumi şöbə	510-82-52
Reklam və elan xidməti	441-20-23

Redaksiyanın ünvanı

AZ1073, Bakı, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, VII mərtəbə.

www.respublika-news.az

respublikaqazeti@mail.ru, resp.paper@gmail.com

Qeydiyyat №7 İndeks 0240 Traj: 4213

"Respublika" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəhsində ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.

Qəzetin saytına keçid üçün QR kodu telefonunuzla oxudun

Sifariş 833, Satış qiyməti 60 qəpik